

A MTSz munkája a Baradla fejlesztése érdekében.

A Magyar Turista Szövetség birtokbalépését megelőzően az *Állami Földmérés* az egész Aggteleki cseppkőbarlangnak pontos felvételét és térképezését rendelte el. A közel négy hónapig tartó rendkívül nehéz munka, régóta várt, hézagpótló eredményeként elkészült a barlang 1:2000 arányú alaprajza, valamint a barlang és a felette elterülő parcellák egyesített 1:10.000 méretű helyszínrajza. A felmérés alapján tisztázódott a barlang bonyolult jogi helyzete és hozzá lehetett fogni a barlangban végzendő műszaki munkálatokhoz. Közben a *Magyarországi Kárpát Egyesület* előzékenysége folytán sikerült rendezni a barlang tulajdonjogi helyzetét is s a Magyar Turista Szövetség birtokába vehette a barlangot.

A szövetség barlangbizottsága Kessler Hubertet bízta meg a barlang helyszíni igazgatásával és a műszaki munkálatok vezetésével, aki mindjárt hozzá is látott a barlangi utak rendezéséhez és átépítéséhez. Egyidejűleg a villamosberendezést is megrendelték a *Ganz-gyárnál*. Úgy az aggteleki, mint a jószaói barlangszakaszokban egyhónapi szakadatlan munkával elkészült az első 1—1 km hosszúságú út, úgyhogy ma már a barlangot rendes utcai cipőben is látogathatják. A barlangi utakkal egyidőben fogtak hozzá a „Nagytemplom” és a „Paradicsom előcsarnoka” közötti mesterséges átjáró áttöréséhez, ami kb. 100 kg robbantóanyag felhasználásával s hatheti munkával sikerült. Aggteleken, majd Jószaófn is elkészültek az áramfejlesztő gépházak. Az utóbbit célszerűen egybeépítették a régi vezetői házzal. Az erre épített fedett terrasszon a barlang vendégei ellátást kaphatnak.

A tervbevett utak május 16.-án készültek el s ugyanakkor érkeztek fel a Ganzgyár villanszerelői is *dáró Pongrácz* mérnök vezetésével. A szerelést mindjárt állandó túlórázással kezdték meg, úgy az aggteleki, mint a jószaói részen. A műszaki berendezés a Postumiai barlang berendezésének tökéletesített mása.

A szerelők mellett átlag 40 nap számos dolgozott Kessler állandó személyes ellenőrzésével. A belső berendezés elkészülte után az áramfejlesztőgépek is megérkeztek. Azok felállítását és bekapcsolását a világítási próbák követték. A fényszórók végleges elhelyezését gondos kísérletek előzték meg.

* *

Július 28.-án *sajtóbemutató* keretében a nyilvánosság is gyönyörködhetett az újjászületett magyar Baradlában. A Magyar Turista Szövetség részéről *Dr. Zsitvay Tibor* elnök, kinek a barlang különös szívügyét képezi, *Dr. Zsembery Gyula* másodelnök, *Dr. Vigyázó János*, a szövetség barlangbizottságának elnöke, aki voltaképpen a múltban — a kulisszák előtt és mögött is — a barlangügy állandó mozgatója volt és a fáradhatatlan kutató *Kessler Hubert* üdvözltek és vezették a kereskedelemügyi minisztérium részéről felutazott *Dr. Válfay Bertalan* min. tanácsost és *Báró Szentkerezthy Pál* min. titkárt, kik a minisztériumban voltak az aggteleki ügy szószólói, *Br. Ragályi-Balassa Ferenc* felsőházi tagot, *Putnoky Móric* és *Vitéz Árpád* országgyűlési képviselőket, *Abauj-Torna*, valamint *Borsód-Gömör-Kishont* vármegyék és a sajtó szép számmal megjelent kiküldötteit. A *helyszíni rádióközvetítésből* értesültek a magyar rádió hallgatói a bemutató alkalmával elhangzottakról. A barlangban végzett célszerű útépitések, alagút, de főképp a célszerű világítási hatások a jelenlévők osztatlan elismerését váltották ki s a barlanglátogatásoknak azóta történt jelentős megnövekedése igazolja azokat, akik a birtokunkban maradt nagyszerű természeti csoda feltárása és közkínésé tétele körül fáradtak.

Minden magyar turistának nemzeti kötelessége a barlang megtekintése, propagálása a nemturisták körében is és a külföldiek figyelmének felkeltése, mert az *Aggtelek-Jószaói Baradla* nagyság, szépség s cseppköveinek gazdagsága és változatossága tekintetében az összes ismert cseppkőbarlangok között az első helyen áll.

Keho.

Az Aggteleki cseppkőbarlang a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely a villamosvilágítás bevezetése óta a ritka természeti kincsünk iránt mutatkozik, télen is látogatható. A barlangban a nagyközönség számára az *utakat* úgy készítették el, hogy azok még a legnagyobb őszi esőzések idején is száraz lábbal, utcai cipőben járhatók és a közönség biztos helyről gyönyörködhetik a megáradt, rohanó barlangi patak érdekes

látványában. Az előre bejelentett iskolai tanulmányi csoportok a belépődíjából 50% kedvezményt kapnak.

A várhegyi barlangok Szentháromság-utcai szakaszát aug. 17-én nyitották meg a nagyközönség részére. Az előzetes sajtóbemutatón Dr. Kadić Ottokár főgeológus, c. egyetemi tanár fogadta a nagyszámú meghívottat, kik érdeklődéssel szemlélték az I. ker. Előljáróság udvarába nyíló, boltozatosan kiépített pincetermek alatt elterülő nagyméretű természetes mésztufa-üregeket. Ezeket a víz oldó hatása még akkor létesítette, amikor a Duna a Várhegy magasságában folyt. A vízszín akkori magassága mellett bizonyítanak a feltárt kavicsrétegek is. Ezekhez az egymásba nyíló üregekhez a török háborúk alatt a várbeliek szellőző aknákat létesítettek, sőt vízgyűjtő kútgyödröket is találunk bennük. Később azonban a barlangrendszer egyrészét visszamaradt építési és bontási anyaggal töltötték ki. A Magyar Barlangkutató Társulat Dr. Kadić professzor irányításával és Mottl János székesfővárosi műszaki főfelügyelő lelkes közreműködésével a tágas járatokat feltárta és kitisztíttatta. Kényelmes betonlépcsőket építettek, úgyhogy a közönség ma rendes utcai ruhában és villanyvilágítás mellett szemlélheti meg a kiterjedt és érdekes barlangrendszer fentemlített szakaszát. A Szentháromság-u. 2. alatti Előljáróságnál Barbie Lajos barlangvezető minden csütörtök, szombat és vasárnap egész nap a látogatók rendelkezésére áll. Belépődíj 50 fillér, turistaigazolványosok, cserkészek, levették, katonák 30, diákok, iskolák csoportos látogatáskor 10, egyébként 20 fillért fizetnek.

H. K. L.

A Pálvölgyi cseppkőbarlang látogatására hívja fel a barlangot kezelő Pannonia Turista Egyesület a turisták és a székesfővárosban megforduló idegenek figyelmét. A villanyvilágítással, tiszta utakkal és kényelmes lépcsőkkel ellátott cseppkőbarlang nevezetességei a mainál sokkal nagyobb érdeklődést érdemelnének meg. Ennek felkeltését szolgálta a közelmúlt sajtóbemutatója is, mely annál időszerűbb volt, mert csak nemrég zajlott le az Aggteleki barlang is. Ha a Baradla kiterjedésével és cseppkő-esodával fővárosunknak eme összehasonlíthatatlanul szerényebb földalatti járatai távolról sem vehetkedhetnek, tanulságos látnivalói a látnivagyók kielégítését éppen közelségükkel és a költségek csekély voltával segítik elő. Az egyesület tevékeny barlangászai különben már az ú. n. második járat hozzáférhetővé-tételén dolgoznak.

H. K. L.

A Solymári barlang mellett a kezelő Budapesti Turista Egyesület állandó őrlakással ellátott barlangházat rendezett be, melyben a barlang látogatói kényelmesen átöltözködhetnek, ruháikat hagyhatják, megmosakodhatnak, étkezhetnek, sőt szükséges esetén meg is hálhatnak. A házat a barlanggal együtt a meghívott sajtó képviselőinek még júliusban mutatták be a BTE Alpín Osztályának vezetői.

H. K. L.

A Horthy Miklós-kilátótornyot az alsóörsi 296 m-es Cserhegyen (a térképen Cserelak) szeptember 8-án avatták fel. A megszállt felvidéki építkezések stílusára emlékeztető tetszetős tömör kötorony — melynek tetejéről Székesfehérvártól a Göcsei-dombokig, a Balaton nagyrészére és a déli Bakonyra láthatunk — a M. Kir. Póstatakarék-pénztári Tisztviselők Sportegyesülete turistáinak munkaterületén, Tormay Béla póstatakarék-pénztári vezérigazgató lelkes közreműködése segítségével a TEBE és a pénztár-intézetek hozzájárulásából épült. A toronyhoz asztalokkal, padokkal ellátott s belül mázas agyagkorsók gyűjteményével díszített menedékházszerű helyiség csatlakozik, melyet nádfedeles zárt folyosójárat köt össze a toronnyal. Közélsében hasonló nádfedeles csinos őrlakás is épült. A megnyitóünnepségre sereglett résztvevőket Ikldódy Szabó János üdvözlötte az alsóörsi nemesi közbirtokosság és a Balatoni Szövetség részéről. Tormay Béla ünnepi avatóbeszéde után Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter a kormány részéről, Hegedűs Lóránd volt pénzügyminiszter a TEBE részéről szólaltak fel. Deák János almádi plébános tartalmas rövid beszéddel kapcsolatban felszentelte, a tornyot, végül Dr. Zsembery Gyula az OTT, a MTSz és annak tagegyesületei részéről üdvözlötte a toronyépítő póstatakarék-pénztáriakat.

H. K. L.

Új menedékház a Gerecsében. A Gyopár Turista Egyesület a Berzsekhegy oldalában, a MÁK iparvasúti végállomásánál, az állomási épületnek felhasználásával immár második gerecsei menedékházát létesítette. A két szobából álló, 4 hálóllyal felszerelt ház, melyben bőségesen lehet még szükséghálóllyeket is elhelyezni. Bajótról sárga □-jelzésen $\frac{3}{4}$ ó., az Eternitművek-Nyergesújfalu Cementgyár MÁV-állomásától a sárga jelzésen 1 ó. alatt érhető el. Az új menedékház kulcsa a GyTE-ben a hivatalos órák alatt kapható. Szeptember 22-én csillagtúra keretében avatták.

L. E.